

ДИСЕРТАЦІЙНІ РОБОТИ З МОВОЗНАВСТВА (тематика досліджень)

У 2009 році бюро Наукової ради з проблем «Закономірності розвитку мов і практика мовної діяльності» при Відділенні літератури, мови і мистецтвознавства НАН України працювало у такому складі (голова ради — д. ф. н., проф. В. М. Бріцин, заступник голови ради — д. ф. н., проф. Н. Г. Озерова, учений секретар — к. ф. н., проф. В. В. Чумак, керівники секцій (загального та слов'янського мовознавства — чл.-кор. НАН України О. Б. Ткаченко, романо-германського мовознавства — проф. А. Д. Белова, граматики — проф. К. Г. Городенська, лексикології та лексикографії — проф. О. О. Тараненко, стилістики — чл.-кор. НАН України С. Я. Єрмоленко, російського мовознавства — проф. Н. Г. Озерова, діалектології та ономастики — проф. П. Ю. Гриценко, комп'ютерної лінгвістики — чл.-кор. НАН України Н. Ф. Клименко, чл.-кор. НАН України В. А. Широков). Протягом поточного року затверджено такі теми дисертаційних досліджень:

1. Граматична ідентифікація та класифікаційні аспекти іменної словозмінної парадигми в турецькій мові
2. Дискурс Івана Франка у вимірах гендерної лінгвістики.
3. Художній ономастикон української поезії сучасного постмодерну.
4. Вербалізація простору в новелах М. Коцюбинського (у контексті українського мовно-літературного процесу кінця XIX — початку XX століття).
5. Міфологема в українській поетичній моделі світу першої третини XX століття (на матеріалі творів В. Свідзінського і М. Драй-Хмари).
6. Концепти «батько», «мати» в українській лексико-фразеологічній системі світу.
7. Семантика і структура словотвірних гнізд із вершинним соматичним компонентом.
8. Екзотизми в українських засобах масової інформації кінця XX — початку XXI століття.
9. Вербальна об'єктивізація концепту Ukraine / Україна в англомовному публіцистичному дискурсі (на матеріалі публіцистики початку XXI століття).
10. Вербалізація поняття невизначено-малої кількості в українській, англійській та іспанській мовах.
11. Кореляція вербальних і невербальних складників у традиційних народних іграх (на матеріалі українських східнословобожанських говірок).
12. Стильова диференціація складних речень з часовим відношенням.
13. Лінгвокультурні семіотичні концепти «гордість» і «шляхетність» у британській картині світу (на матеріалі художньої прози кінця XIX — початку XX століть).
14. Дериваційний потенціал слів тюркського походження в російській мові.
15. Вербалізація етнореалій-галліцизмів в англомовній картині світу (на матеріалі публіцистичного дискурсу кінця XX — початку XXI століть)
16. Стилізація професійного спілкування у російській художній літературі (на матеріалі творів письменників-лікарів XIX–XX століть).
17. Взаємодія мовленнєвих форм у художньому прозовому дискурсі (на матеріалі англійської, української та французької мов).
18. Концепт «мудрість» у різносистемних мовах (на матеріалі української, англійської та французької мов).
19. Лінгвотекстові параметри епістолярію Лесі Українки.
20. Концепт «страх» в англійській, українській та французькій мовах.
21. Мовна гра у творах М. Жванецького: семантичний та прагматичний аспекти.
22. Прецедентні феномени у мові студента-філолога.
23. Номінація особи в російській писемності XVII століття.
24. Формування і розвиток української термінології цукрового виробництва.
25. Лексика мисливства в українській мові.
26. Генетичні зв'язки слов'янських мов: історія вивчення.
27. Неологізми в мові хорватських засобів масової інформації 90-х років XX — початку XXI століття.
28. Чеські острівні говірки півдня України.
29. Етикетні форми польського мовного дискурсу.
30. Категорії англійського дієслова в жанрово-стилістичному і соціолінгвістичному варіюванні (на основі даних корпусної лінгвістики і Британського національного корпусу BNC).

31. Просодичні і тембральні характеристики вигуків у сучасному англomовному дискурсі (експериментально-фонетичне дослідження).
32. Асоціативно-образне поле «сонце» в українській поезії першої третини ХХ століття.
33. Асоціативно-образне поле «краса» в українській дитячій літературі другої половини ХІХ — початку ХХ ст.
34. Зооніми в концептуальній картині світу східних слов'ян ХІ – ХІV століть.
35. Дериваційні та семантичні неологізми в лексичній системі української мови (на матеріалах тлумачного Словника української мови в 20-ти томах).
36. Лексична семантика іменників у сучасній українській лексикографії (назви живих істот).
37. Галузева лексика у сучасній тлумачній лексикографії української мови.
38. Динаміка іменників міст Хмельницького та Кам'янця-Подільського у ХІХ–ХХ ст.
39. Відображення міміки і жестів вербальними засобами в англійській та українській лінгвокультурах.
40. Динаміка номінації традиційного сільського виробництва в українських східнослов'янських говірках.
41. Судова комунікація: прагматичний і соціокультурний аспекти
42. Польська кінематична фразеологія на позначення емоцій: структура, семантика, функціонування.
43. Своєрідність національно-культурного компонента антропонімів (на матеріалі англійської, французької, російської та української мов).
44. Мовна експресія у жанрі проповіді.
45. Гемероніми в ономастичному просторі сучасної української мови.
46. Типологія жаргонних субкодів в англійському та українському лінгвосоціумі.
47. Сучасна фінансово-економічна термінологія в німецькій та українській мовах.
48. Метамовна рефлексія в художньому творі (на матеріалі англійської, французької та української мов).
49. Фразеологічні інновації в сучасній публіцистиці України (на матеріалі російськомовної та україномовної преси 1990–2000-х років).
50. Мовна концептуалізація болю: когнітивний та лінгвопрагматичний аспекти (на матеріалі близько- і неблизькоспоріднених мов).
51. Лексика на позначення соціальних цінностей: семантико-когнітивний та лінгвокультурний аспекти (на матеріалі близько- і неблизькоспоріднених мов).
52. Закономірності вияву категорійної зв'язності в горизонтальній і вертикальній внутрішній художньотекстовій структурі
53. Мовленнєво-жанрові вияви загадки у слов'янських та германських мовах: семантика і прагматика.
54. Концепти часу і простору у фантастичному дискурсі.
55. Динаміка мотиваційно зв'язаних слів в українському художньому дискурсі кінця ХХ – початку ХХІ ст.
56. Мовотворчість українських перекладачів дитячої літератури другої половини ХХ — поч. ХХІ століть.
57. Семантичні девіації в нормативно-правових текстах.
58. Особливості вербалізації концептів «успіх» і «невдача» в українській та англійській мовах.
59. Лінгвокультурологічна інтерпретація колоративів у російському мовному просторі.
60. Філософська термінологія в сучасному британському інтелектуальному романі.
61. Фразеологізми на позначення трудової діяльності в українській та англійській мовах.
62. Текстотвірна функція уснорозмовного синтаксису в ідіостилі Григора Тютюнника.
63. Вербалізація природних стихій в українській поезії 80-х — 90-х років ХХ століття.
64. Сегментні конструкції в сучасній українській мові.
65. Антропонім в інтернет-комунікації (на матеріалі української, англійської та італійської мов).

Учений секретар Наукової ради

«Закономірності розвитку мов і практика мовної діяльності» НАН України
В. В. Чумак